

Afdeling CS OOV/Advies/GMT
Onderwerp Rapport "Stappen in Veiligheid"

Aan de leden van de raad
van de gemeente Groningen

Telefoon (050) 367 76 44 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk 5652373

Datum 28-04-2016 Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte leden van de raad,

Verbetering van de subjectieve veiligheid in het uitgaansgebied is één van de doelstelling van het beleid "Veilig Uitgaan". Ten behoeve daarvan is eind 2015 door Bureau Intraval een onderzoek uitgevoerd onder de bezoekers van de uitgaansgebieden Poele-/Peperstraat en Kromme Elleboog. Een laatste meting was uitgevoerd in 2006.

De in het oog springende bevindingen van het uitgevoerde onderzoek zijn de volgende:

- Jongeren onder de 18 jaar zijn in vgl. met 2006 gedurende de uitgaansuren in veel mindere mate aanwezig in het cameragebied.
- De uitgaansfrequentie is ten opzichte van 2006 gedaald.
- In vgl. met 2006 is het aantal bezoekers dat zich wel eens onveilig voelt tijdens het uitgaan in het cameragebied gedaald van 28% naar 17%. In het uitgaansgebied Kromme Elleboog voelt 3% van de bezoekers zich wel eens onveilig.
- Het aantal bezoekers van het cameragebied die in de afgelopen 12 maanden slachtoffer zijn geweest van agressie, geweld of vandalisme is gedaald van 48% in 2006 naar 13% in 2015.
- Het aantal slachtoffers van diefstal is gedaald van 36% in 2006 naar 25% in 2015.
- Het moment waarop men zich met name onveilig voelt is in beide uitgaansgebieden aan het einde van de avond.
- Bezoekers van beide gebieden vinden in het algemeen dat er voldoende politie aanwezig is, dat de politie (zeer) correct optreedt en dat de houding van de politie (zeer) vriendelijk is.
- In beide gebieden vinden bezoekers het optreden van portiers in het algemeen (zeer) correct. Wel zijn ze in het cameragebied onvriendelijker dan in de Kromme Elleboog.

- Cameratoezicht heeft weinig invloed op de veiligheidsbeleving van de bezoekers.
- In beide gebieden geven de bezoekers aan dat ze zich veiliger zouden gaan voelen als de horeca en/of de politie maatregelen treft ten aanzien van dronken cq. aangeschoten bezoekers, zoals het aanspreken op hun gedrag en het verwijderen uit de horecagelegenheid.
- Bezoekers zeggen zich ook veiliger te zullen voelen als de politie het drugsgebruik tijdens het uitgaan tegengaat.

Ik hoop u met het voorgaande voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,
burgemeester van Groningen,

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Peter den Oudsten", written over a horizontal line.

Peter den Oudsten

BIJLAGE

Cameratoezicht
in het uitgaanscentrum

ONDERZOEK NAAR VEILIG UITGAAN
IN GRONINGER BINNENSTAD

Stappen in veiligheid

A. Kruise

M. Sijtstra

B. Bieleman

INTRAVAl
Onderzoek en Advies

STAPPEN IN VEILIGHEID

Onderzoek naar veilig uitgaan in Groninger binnenstad

Januari 2016

INRAVAL
Groningen-Rotterdam

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
Hoofdstuk 1 Inleiding	1
1.1 Onderzoeksvragen	1
1.2 Onderzoeksverloop	1
1.3 Leeswijzer	4
Hoofdstuk 2 Uitgaan	5
2.1 Uitgaanspubliek	5
2.2 Uitgaansgedrag	5
2.3 Alcohol- en middelengebruik	7
2.4 Toelatingsbeleid uitgaansgelegenheden	8
Hoofdstuk 3 Veiligheidsgevoelens	11
3.1 Onveiligheidsgevoelens	11
3.2 Voorvallen en misdrijven	12
3.3 Slachtofferschap	16
Hoofdstuk 4 Toezicht	19
4.1 Politie	19
4.2 Portiers	20
4.3 Cameratoezicht	22
Hoofdstuk 5 Maatregelen	23
5.1 Horeca	23
5.2 Politie	24
5.3 Overig	25
Hoofdstuk 6 Conclusies	27
6.1 Uitgaan	27
6.2 Veiligheid	28
6.3 Toezicht	29
6.4 Toekomst	30

1. INLEIDING

De gemeente wil dat uitgaan in Groningen veilig is. Daarom is het bestrijden van uitgaansgeweld al jarenlang een prioriteit. In haar jaarplan veiligheid 2014 geeft de gemeente Groningen aan dat door te sturen op een positieve sfeer agressie kan worden tegengegaan.¹ Een goed aanbod van uitgaansgelegenheden en evenementen is bevorderlijk voor de leefbaarheid van Groningen. Het aanpakken van mogelijke negatieve effecten zoals overlast, vernielingen en uitgaansgeweld en het beïnvloeden van de veiligheidsbeleving, moeten daarom volgens de gemeente maximale aandacht hebben en houden. Het doel is het creëren van een levendige binnenstad waarin bezoekers zich veilig voelen.

Uit ons onderzoek naar de ervaringen van het uitgaanspubliek in het cameragebied in Groningen in 2006 bleek dat 28% van de uitgaanders zich wel eens onveilig voelde tijdens het uitgaan in het cameragebied c.q. uitgaansgebied van Groningen.² De gemeente Groningen wil graag weten hoe het nu, zo'n tien jaar later, is gesteld met de veiligheidsbeleving van het uitgaanspubliek in Groningen. Zij heeft onderzoeks- en adviesbureau INTRAVAL opdracht gegeven dit te onderzoeken.

1.1 Onderzoeksvragen

Evenals in de vorige meting richt het onderzoek zich ook nu op het cameragebied, bestaande uit Grote Markt, Poelestraat, Peperstraat en Gelkingestraat. Daarnaast wordt deze keer ook aandacht besteed aan het uitgaansgebied in en rondom de Kromme Elleboog bestaande uit: Grote Kromme Elleboog; Kleine Kromme Elleboog; Akerkstraat; en Turftorenstraat.

De algemene vraagstelling van dit onderzoek is:

Hoe (on)veilig voelt het uitgaanspubliek zich tijdens het uitgaan in het cameragebied en het uitgaansgebied Kromme Elleboog?

1.2 Onderzoeksverloop

Om de veiligheidsbeleving van het uitgaanspubliek in kaart te brengen hebben we 301 enquêtes afgenomen die een goede dwarsdoorsnede vormen van het uitgaanspubliek in de Groningse binnenstad, bestaande uit de straten van het

¹ Gemeente Groningen (2014). Jaarplan Veiligheid 2014. Gemeente Groningen, Groningen.

² Bieleman, B., M. Hoom, A. Kruize (2006). Uitgaan van Veiligheid. Ervaringen van avondbezoekers in Gronings cameragebied. St. INTRAVAL, Groningen-Rotterdam.

cameragebied en het gebied Kromme Elleboog. Onderzoekers van INTRAVAL hebben bezoekers tijdens het uitgaan aangesproken met de vraag of ze mee willen werken aan een enquête. Indien diegene wil meewerken is zijn/haar naam en telefoonnummer genoteerd en is in de dagen daarna de enquête telefonisch afgenomen. De onderzoekers hebben op verschillende uitgaansdagen (donderdag, vrijdag en zaterdag) en meerdere (vijf) locaties op een aselechte wijze (bijvoorbeeld elke vijfde voorbijganger) respondenten benaderd. Op deze manier is een goede dwarsdoorsnede van het Groningse uitgaanspubliek in het cameragebied en de Kromme Elleboog verkregen.

Vragenlijst

In de vragenlijst met voornamelijk gesloten vragen en enkele open vragen zijn vragen opgenomen over: (on)veiligheidsbeleving; (on)veilige plekken; momenten waarop men zich onveilig voelt; redenen waarom men zich onveilig voelt; cameratoezicht; (gewelds)incidenten; maatregelen; en enkele achtergrondkenmerken. Tevens zijn vragen gesteld over het uitgaansgedrag, alcohol- en drugsgebruik, het horecapersoneel (bediening en portiers) en de politie. Alvorens de vragenlijst onder het uitgaanspubliek af te nemen, is de lijst bij enkele potentiële respondenten getest.

Leeftijd

Aangezien gedrag, beleving en gebruik van de binnenstad verschillen naar leeftijd, hebben we in eerste instantie gekozen voor een onderscheid in de volgende leeftijdsgroepen: jonger dan 18 jaar; 18 tot en met 25 jaar; en ouder dan 25 jaar. Gedurende het werven van respondenten voor het onderzoek blijkt echter dat jongeren van 18 jaar en jonger niet tot nauwelijks tijdens de uitgaansuren in de beide gebieden aanwezig zijn. Tijdens de vorige meting ging deze leeftijdsgroep nog met name op vrijdagmiddag uit. Dit gebeurt nu niet meer. Deze ontwikkelingen worden bevestigd door de politie en horecaondernemers die we hierover hebben gesproken. In overleg met de opdrachtgever is daarom besloten om de respondentengroep van het cameragebied onder te verdelen in twee in plaats van drie leeftijdsgroepen, namelijk 25 jaar en jonger en ouder dan 25 jaar.

De leeftijdsverdeling in het eerste werfweekend lag op 57% 25 jaar en jonger en 43% ouder dan 25 jaar. Op basis van deze verhouding hebben we er uiteindelijk voor gekozen om de 200 respondenten in het cameragebied als volgt te verdelen: 110 respondenten van 25 jaar en jonger (55%) en 90 respondenten van ouder dan 25 jaar (45%). In het gebied Kromme Elleboog zijn in totaal 101 respondenten geënquêteerd, zonder onderscheid naar leeftijd. Dit betekent dat we in totaal bij netto 301 respondenten enquêtes hebben afgenomen.

Geslacht

Tijdens de dataverzameling voor het onderzoek blijkt dat op een uitgaansavond meer mannen dan vrouwen in de twee gebieden aanwezig zijn. Ook in de afgenomen enquêtes komen meer mannen voor. Om na te gaan of er daadwerkelijk meer mannen dan vrouwen uitgaan hebben we op een vrijdagavond op elk van de vijf werflocaties steekproefsgewijs twee tellingen verricht: één telling aan het begin van de

uitgaansnacht en één later in de nacht. In totaal zijn 2.600 passanten geteld; 2.128 in het cameragebied en 472 in de Kromme Elleboog (tabel 1.1). In beide gebieden zijn meer mannen aanwezig dan vrouwen. In het cameragebied gaat het om 1.274 (60%) mannen tegenover 854 (40%), terwijl het in de Kromme Elleboog om 313 (66%) mannen en 159 (34%) vrouwen gaat.

Tabel 1.1 Tellingen mannen en vrouwen

Cameragebied	Tijdstip	Mannen		Vrouwen		Totaal	
		n	%	n	%	n	%
Cameragebied V	23:23-23:38	90	63	53	37	143	100
Cameragebied IV	23:45-00:00	210	65	115	35	325	100
Cameragebied V	00:48-01:03	240	54	201	46	441	100
Cameragebied IV	01:32-01:47	373	63	222	37	595	100
Cameragebied III	23:23-23:48	191	63	110	37	301	100
Cameragebied III	00:45-01:00	170	53	153	47	323	100
Totaal	-	1.274	60	854	40	2.128	100
Kromme Elleboog							
Kromme Elleboog II	22:35-22:50	81	70	34	30	115	100
Kromme Elleboog I	22:50-23:05	106	69	48	31	154	100
Kromme Elleboog II	00:07-00:22	67	73	25	27	92	100
Kromme Elleboog I	00:23-00:38	59	53	52	47	111	100
Totaal	-	313	66	159	34	472	100

Politie

Sinds oktober 2011 wordt het Openbare Orde Team (OOT) ingezet op de donderdag-, vrijdag- en zaterdagnacht in het uitgaansgebied van de stad Groningen. Dit team bestaat uit speciaal opgeleide politiemensen die het uitgaansgeweld in de binnenstad op een effectieve wijze moeten aanpakken. Deze groep politiemensen is specifiek getraind om (dreigende) escalaties snel en met beproefde procedures in de kiem te smoren. De essentie van deze aanpak is om op een (pro)actieve en zichtbare wijze, ordeproblemen te voorkomen en snel in te grijpen door eenduidig, professioneel en in teamverband op te treden. De kracht van het team is de flexibele werkwijze. De groep is getraind om na een snelle situatiebeoordeling, maatwerk te leveren op iedere (dreigende) situatie op basis van aangeleerde en reeds beproefde procedures.³ Doel van deze politieaanpak is het aantal (ernstige) geweldsincidenten te verminderen en de veiligheidsgevoelens van het uitgaanspubliek, ondernemers, medewerkers met een publieke taak en de politiemedewerkers te laten toenemen.

In het kader van dit onderzoek hebben onderzoekers van INTRAVAL twee nachten met dit Openbare Orde Team meegelopen. Hiermee hebben we inzicht verkregen in de werkwijze van het OOT en door gesprekken met de politiemensen ook in wat er zoal gebeurt op een uitgaansavond. Het team is samengesteld uit agenten van verschillende basisteams uit de provincie Groningen. Het grootste deel van hen werkt bij de basiseenheid Groningen Centrum, maar het team wordt voltallig gemaakt met agenten uit andere eenheden van de stad en de provincie. De politiemensen gaan na een briefing in koppels de straat op en staan met elkaar in contact via portofoons. Naast

³ Torre, E.J. van der, M.J. van Duin, T.B.W.M. van der Torre-Eilert (2010). *Beproefde Patronen: De politie aanpak van geweld op de korenmarkt*. Lokale Zaken, Rotterdam.

een rolverdeling binnen de duo's – bijvoorbeeld de één spreekt de burger aan terwijl de andere op afstand de omgeving in de gaten houdt – is er een samenwerking tussen de koppels. Zo wordt bij een incident waarbij twee agenten betrokken zijn door andere koppels assistentie verleend, bijvoorbeeld door het op afstand houden van het uitgaanspubliek. Verder worden de agenten ondersteund door collega's van de bereden politie.

Tevens maakt het OOT gebruik van camerabeelden uit het cameragebied. Op het politiebureau is een meldkamer ingericht waar de beelden op verschillende schermen worden weergegeven. Cameratoezicht dient niet alleen als ruggesteun voor de agenten op straat, maar biedt tevens informatie aan de agenten die zich in de binnenstad bevinden. Zo worden de politiemensen die op straat zijn door de meldkamer op de hoogte gebracht van potentiële incidenten die via de beelden worden gesignaleerd (bijvoorbeeld een beginnende vechtpartij).

1.3 Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk komen de resultaten over het uitgaansgedrag en het middelengebruik aan de orde. In hoofdstuk drie gaan we in op de onveiligheidsbeleving, terwijl in we in hoofdstuk vier en vijf aandacht besteden aan respectievelijk toezicht en maatregelen. Het rapport wordt afgesloten met een hoofdstuk conclusies.

Voor beide gebieden is nagegaan in hoeverre er sprake is van significante verschillen naar geslacht, terwijl in het cameragebied ook is gekeken naar verschil tussen de leeftijdsgroepen 25 jaar en jonger en ouder dan 25 jaar. Alleen indien er sprake is van een significant verschil dan wordt dit benoemd. In de volgende hoofdstukken wordt de leeftijdsgroep 25 jaar en jonger aangeduid met de jongere groep en de groep van ouder dan 25 jaar met de oudere groep.

2. UITGAAN

In dit hoofdstuk gaan we in op het uitgaansgedrag. Hierbij komt naast de uitgaansfrequentie en het alcohol- en middelengebruik, eveneens het toelatingsbeleid van horecagelegenheden aan bod. Allereerst besteden we aandacht aan de achtergrondkenmerken van het uitgaanspubliek in beide gebieden.

2.1 Uitgaanspubliek

In deze paragraaf gaan eerst in op de verdeling naar geslacht. Vervolgens besteden we aandacht aan de leeftijdsverdeling en de woonplaats van het uitgaanspubliek.

Geslacht

Tijdens de dataverzameling voor het onderzoek blijkt dat er op een uitgaansavond meer mannen dan vrouwen in de twee gebieden aanwezig zijn. Zoals in het vorige hoofdstuk is aangegeven hebben we om beter inzicht te krijgen in de man-vrouw verdeling steekproefsgewijs tellingen verricht. In beide gebieden zijn meer mannen geteld dan vrouwen. In het cameragebied gaat om 60% mannen tegenover 40% vrouwen, terwijl het in de Kromme Elleboog om 66% mannen en 34% vrouwen gaat. De verdeling van de geënquêteerde bezoekers komt met deze percentages overeen: 67% mannen versus 33% vrouwen in het cameragebied en 65% mannen versus 35% vrouwen in de Kromme Elleboog.

Leeftijd

De gemiddelde leeftijd van de bezoekers van de Kromme Elleboog ligt op 32 jaar. Het uitgaanspubliek in het cameragebied bestaat met name uit jongeren tussen de 18 en 25 jaar met een gemiddelde leeftijd van 20 jaar. De gemiddelde leeftijd van de oudere groep bedraagt 34 jaar.

Woonplaats

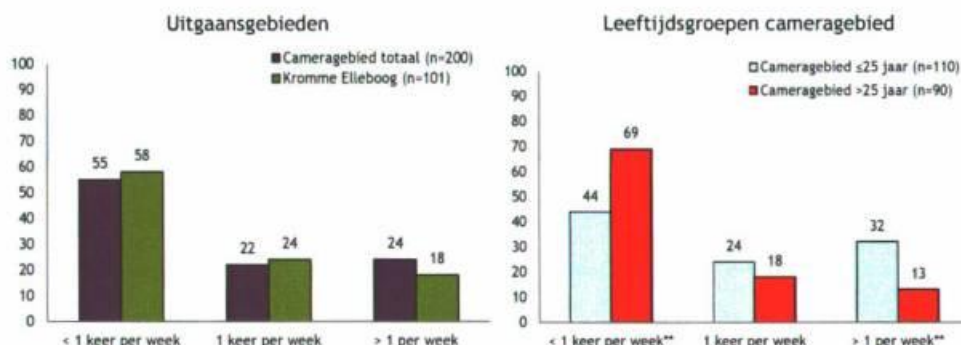
In beide gebieden komt het merendeel van de bezoekers uit de stad Groningen; 80% van de bezoekers van het cameragebied en 88% van de bezoekers van de Kromme Elleboog. De overige bezoekers wonen elders in de provincie Groningen (cameragebied: 11%; Kromme Elleboog: 5%) of elders in Nederland buiten de provincie Groningen (cameragebied: 9%; Kromme Elleboog: 6%).

2.2 Uitgaansgedrag

Zowel in het cameragebied als in de Kromme Elleboog gaat het merendeel van de respondenten minder dan één keer per week uit, respectievelijk 55% en 58% (figuur 2.1). In het cameragebied is er sprake van een verschil in uitgaansfrequentie tussen de

beide leeftijdsgroepen. De jongere groep gaat in het algemeen vaker uit; 32% van de jongere groep gaat gemiddeld meer dan één keer per week uit tegenover 13% van de oudere groep.

Figuur 2.1 Uitgaansfrequentie, in %

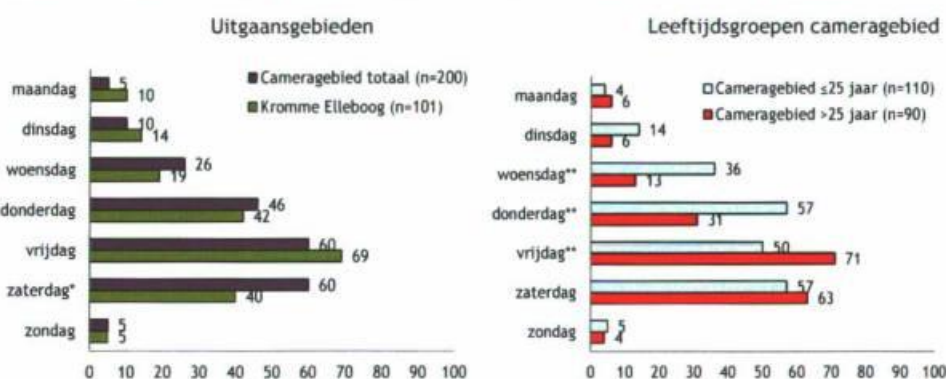

** Significant verschil tussen ≤ 25 jaar en > 25 jaar, $p < 0,05$.

De bezoekers van het cameragebied gaan met name op vrijdag en zaterdag uit; beide dagen bedraagt het percentage 60% (figuur 2.2). Voor de bezoekers van de Kromme Elleboog geldt dat zij voornamelijk op vrijdag in dat gebied uitgaan (69%) en in mindere mate op zaterdag (40%).

In het cameragebied gaat op zowel woensdag (36% versus 13%) als donderdag (57% versus 31%) de jongere groep meer uit dan de oudere groep. De oudere groep geeft daarentegen aan vaker op vrijdag het cameragebied te bezoeken; 71% versus 50%. De zaterdag is voor beide leeftijdsgroepen een vergelijkbare populaire uitgaansavond, met respectievelijk 57% van de jongere groep en 63% van de oudere groep.

Figuur 2.2 Dagen waarop bezoekers uitgaan, in % (meerdere antwoorden mogelijk)

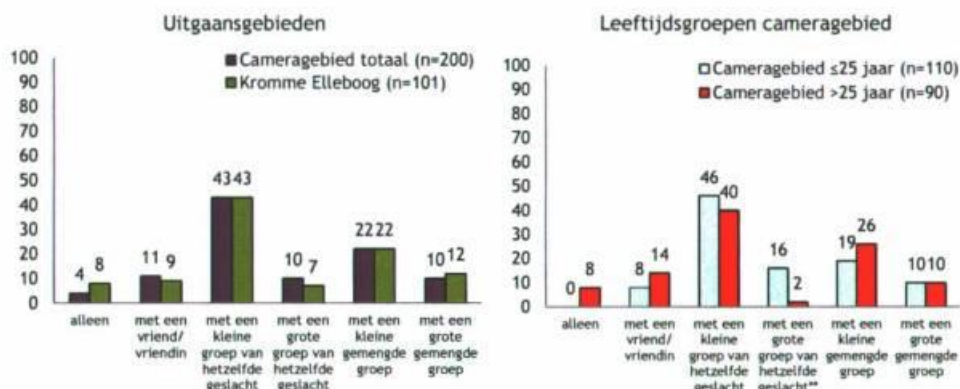

* Significant verschil tussen cameragebied en Kromme Elleboog, $p < 0,05$.

** Significant verschil tussen ≤ 25 jaar en > 25 jaar, $p < 0,05$.

Tevens is gevraagd met hoeveel personen men meestal uitgaat en hoe de groep is samengesteld. Zowel de bezoekers van het cameragebied als de bezoekers van de Kromme Elleboog gaan met name uit in een kleine groep van hetzelfde geslacht: beide 43% (figuur 2.3). De respondenten uit de jongere groep gaan vaker met een grote groep van hetzelfde geslacht uit dan de oudere groep; 16% versus 2%.

Figuur 2.3 Aantal personen waarmee bezoekers uitgaan en de samenstelling, in %

** Significant verschil tussen ≤ 25 jaar en > 25 jaar, $p < 0,05$.

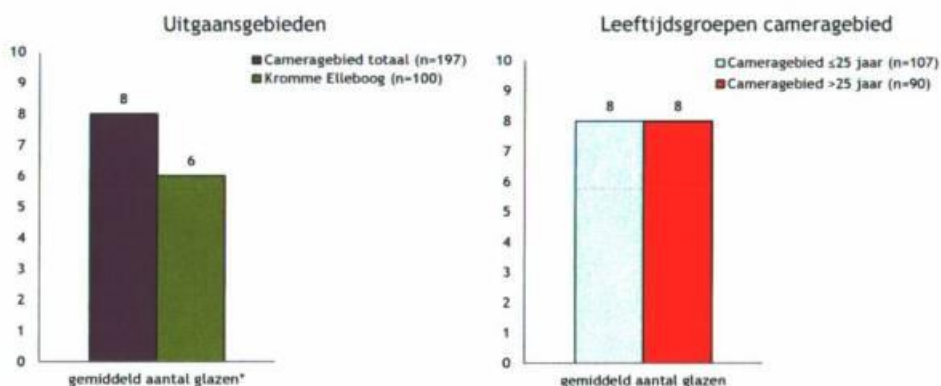
2.3 Alcohol- en middelengebruik

In deze paragraaf gaan we in op het alcohol- en middelengebruik tijdens het uitgaan.

Alcoholgebruik

De bezoekers van het cameragebied drinken gemiddeld acht glazen alcoholhoudende dranken op een uitgaansavond (figuur 2.4). Dit is significant meer dan de bezoekers van de Kromme Elleboog, zij drinken gemiddeld zes glazen tijdens het uitgaan. In totaal hebben tien respondenten aangegeven geen alcohol te drinken tijdens het uitgaan, waarvan acht uitgaan in het cameragebied en twee in de Kromme Elleboog. Het gemiddeld aantal glazen dat de bezoekers van het cameragebied tijdens het uitgaan drinken, komt overeen met het gemiddeld aantal dat de respondenten van het Grote Uitgaansonderzoek van het Trimbos instituut zeggen te drinken.¹

Figuur 2.4 Gemiddeld aantal glazen alcoholhoudende drank dat men drinkt tijdens het uitgaan

* Significant verschil tussen cameragebied en Kromme Elleboog, $p < 0,05$.

¹ Goossens, F.X., T. Frijns, N.E. van Hasselt, M.W. van Laar (2013). Het Grote Uitgaansonderzoek 2013. Uitgaanspatronen, middelengebruik en risicodrag onder uitgaande jongeren en jongvolwassenen. Trimbos-instituut, Utrecht.

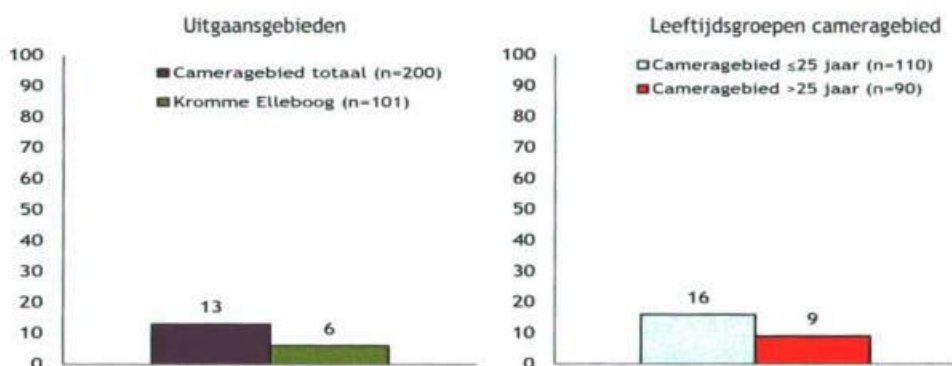
Binnen beide gebieden is er sprake van een significant verschil naar geslacht. In het cameragebied drinken de mannen gemiddeld negen glazen alcoholhoudende dranken op een uitgaansavond, terwijl dit voor de vrouwen op gemiddeld zes glazen ligt. Ook in de Kromme Elleboog drinken de mannen gemiddeld meer dan de vrouwen, hier liggen de gemiddelde aantallen op respectievelijk zeven en vijf.

Uit nadere analyses blijkt dat bezoekers van het cameragebied die meer dan gemiddeld drinken vaker uitgaan dan de groep die minder dan gemiddeld drinkt. Ook verschillen deze groepen in met wie ze uitgaan. De groep die meer dan gemiddeld drinkt gaat vaker met een grotere groep uit, terwijl de groep die minder dan gemiddeld drinkt vaker samen met een vriend/vriendin uitgaat.

Drugsgebruik

Naast vragen over het drinkgedrag zijn tevens vragen gesteld over het gebruik van drugs tijdens het uitgaan. Een beperkt deel zegt dit inderdaad wel eens te doen; 13% van de bezoekers van het cameragebied en 6% van de bezoekers van de Kromme Elleboog (figuur 2.5). Men gebruikt met name XTC, softdrugs, cocaïne en speed/amfetaminen.

Figuur 2.5 Bezoekers die wel eens drugs gebruiken op een uitgaansavond, in %

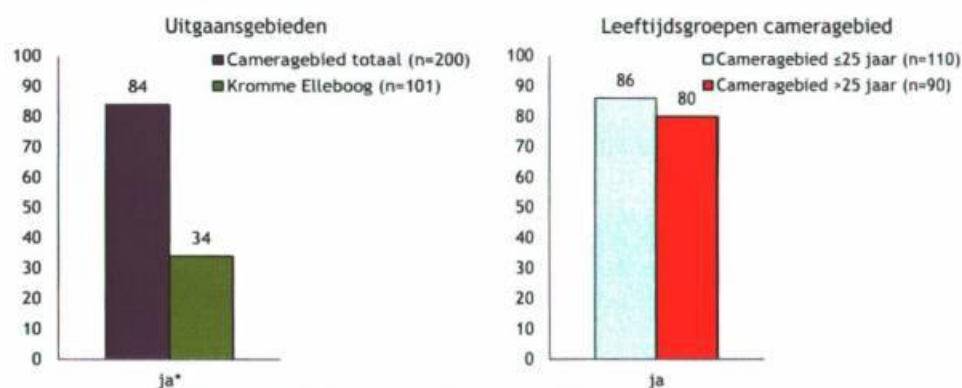

Eén op de tien (10%) bezoekers van het cameragebied gebruikt tijdens het uitgaan wel eens alcohol in combinatie met drugs. Voor de bezoekers van de Kromme Elleboog geldt dit voor één op de 20 (5%). In de Kromme Elleboog gebruiken de bezoekers die meer dan gemiddeld drinken vaker drugs dan de groep die minder dan gemiddeld drinkt.

2.4 Toelatingsbeleid uitgaansgelegenheden

Ook is de bezoekers gevraagd of er volgens hen wel eens klanten worden geweigerd in horecagelegenheden en zo ja, waarom. Volgens 84% van de bezoekers van het cameragebied worden in dat gebied wel eens bezoekers geweigerd (figuur 2.6). Volgens de bezoekers van de Kromme Elleboog gebeurt dat daar in mindere mate (34%).

Figuur 2.6 Bezoekers die van mening zijn dat klanten wel eens worden geweigerd in horecagelegenheden, in %

* Significant verschil tussen cameragebied en Kromme Elleboog, $p < 0,05$.

In beide gebieden zijn de voornaamste redenen voor het weigeren van klanten: klant is aangeschoten/dronken; klant gedraagt zich agressief; klant is te jong; de klant draagt geen geschikte kleding. De drie laatste redenen zijn significant vaker genoemd door de bezoekers van het cameragebied dan door de bezoekers van de Kromme Elleboog. Het weigeren van klanten vanwege hun etniciteit komt volgens 18% van de bezoekers van het cameragebied wel eens voor en volgens 5% van de bezoekers van de Kromme Elleboog.

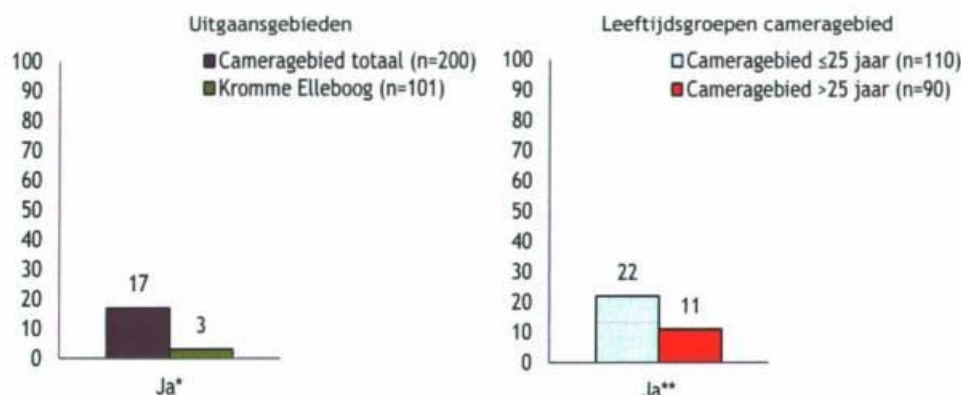
3. VEILIGHEID

In dit hoofdstuk gaan we in op de (on)veiligheidsbeleving van de bezoekers van het cameragebied en de Kromme Elleboog. Hierbij besteden we allereerst aandacht aan wanneer, waar en waarom men zich onveilig voelt tijdens het uitgaan in de twee gebieden. In de tweede paragraaf komt het zien van voorvallen en misdrijven aan de orde, terwijl we in de derde paragraaf slachtofferschap bespreken.

3.1 Onveiligheidsgevoelens

Van alle ondervraagde bezoekers in het cameragebied voelt 17% zich wel eens onveilig tijdens het uitgaan, waarvan 2% vaak (figuur 3.1). In de Kromme Elleboog is dit beduidend lager: daar gaat het om 3%, waarvan geen enkele zich vaak onveilig voelt. Het aantal personen dat zich wel eens onveilig voelt tijdens het uitgaan in het cameragebied is in de afgelopen jaren gedaald. In een soortgelijk onderzoek in 2006 gaf 28% aan zich wel eens onveilig te voelen tijdens het uitgaan in het cameragebied, terwijl dit in de huidige meting 17% bedraagt.¹ Dit percentage is eveneens lager dan het percentage bewoners van de binnenstad dat in de Stadsmonitor 2015 heeft aangegeven zich wel eens onveilig te voelen in de eigen buurt. Hier ligt het percentage op 37%.² Voor de gehele stad geldt dat 21% van de bewoners zich wel eens onveilig voelt in de eigen buurt.

Figuur 3.1 Bezoekers die zich wel eens onveilig voelen tijdens het uitgaan, in %

* Significant verschil tussen cameragebied en Kromme Elleboog, $p < 0,05$.

** Significant verschil tussen ≤ 25 jaar en > 25 jaar, $p < 0,05$.

Binnen het cameragebied voelt de jongere leeftijdsgroep zich onveilig. In deze groep geldt dat voor 22%, in de oudere groep voelt 11% zich wel eens onveilig. Naast een

¹ Bieleman, B., M. Hoorn, A. Kruize (2006). *Uitgaan van Veiligheid. Ervaringen van avondbezoekers in Gronings cameragebied*. St. INTRAVAl, Groningen-Rotterdam.

² Onderzoek en Statistiek Groningen (2015). *Stadsmonitor gemeente Groningen 2015*. Gemeente Groningen, Groningen.

verschil naar leeftijd is er hier eveneens sprake van een verschil naar geslacht. Vrouwen voelen zich in het cameragebied vaker onveilig tijdens het uitgaan dan mannen: 28% tegenover 11%.

Reden onveiligheidsgevoelens

De 34 (van de 200) bezoekers van het cameragebied die zich wel eens onveilig voelen tijdens het uitgaan hebben dit gevoel voornamelijk doordat er (groepen) mensen rondlopen die zich agressief gedragen (59%) en/of doordat er (veel) dronken mensen op straat aanwezig zijn (38%).

Wanneer onveiligheidsgevoelens

Men voelt zich met name onveilig aan het einde van het uitgaan. Dit wordt door alle drie bezoekers van de Kromme Elleboog genoemd die zich daar wel eens onveilig voelen en door 53% van de 34 bezoekers van het cameragebied. Door deze bezoekers van het cameragebied worden ook de volgende momenten genoemd: de gehele uitgaansavond (8); na het uitgaan op weg naar huis (5); op weg van huis naar het uitgaan (2); en aan het begin van de uitgaansavond (1). Uit de gesprekken met de politie en eigen observaties komt naar voren dat de sfeer vanaf ongeveer 4.00 uur 's nachts verandert.

Waar onveiligheidsgevoelens

Tot slot is gevraagd waar men zich onveilig voelt. Door de 34 bezoekers van het cameragebied zijn onder andere de Poelestraat/Poeleplein (21%) en Peperstraat (15%) genoemd. Ook noemen zij enkele minder specifieke plekken zoals: in horecagelegenheden (15%) en op straat (15%). De drie bezoekers van de Kromme Elleboog voelen zich onveilig in steegjes, de Akerkstraat en de Laan.

3.2 Voorvallen en misdrijven

In deze paragraaf gaan we in op voorvallen die bezoekers zien tijdens het uitgaan, zoals hinderlijk aanspreken of aanraken, dronken mensen op straat en meenemen van glazen of flessen uit horecagelegenheden. Tevens komt de vraag in hoeverre men er zelf hinder van heeft ondervonden aan de orde.

Voorvallen gezien

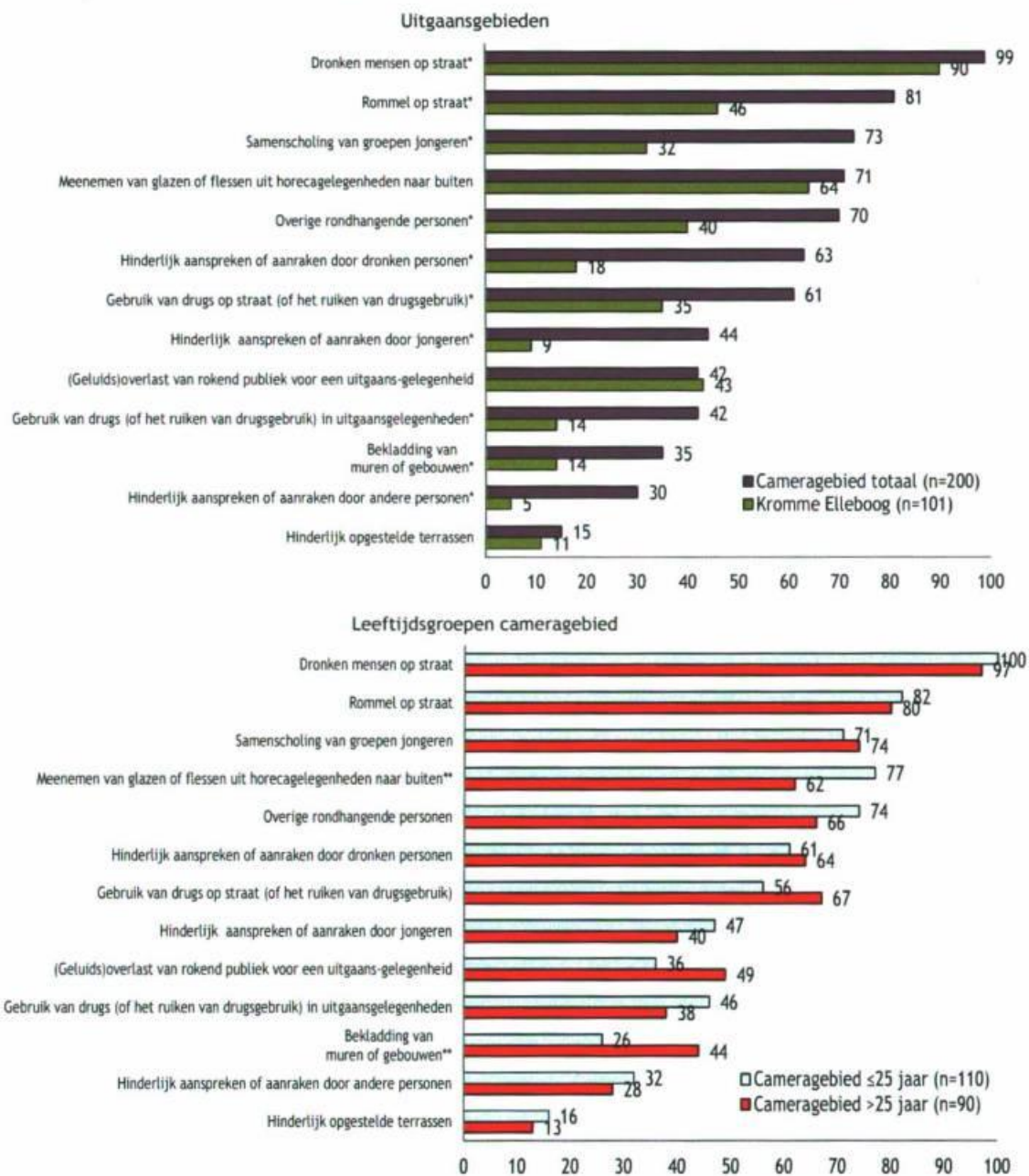
Van beide gebieden zeggen alle bezoekers dat zij in de afgelopen 12 maanden één of meerdere voorvallen hebben gezien tijdens het uitgaan. Het gaat volgens hen met name om dronken mensen op straat: dit wordt door 99% van de bezoekers van het cameragebied genoemd en door 90% van de bezoekers van de Kromme Elleboog (figuur 3.2). De volgende voorvallen komen in beide gebieden voor, maar zijn in alle gevallen vaker door de bezoekers van het cameragebied genoemd:

- samenscholing groepen jongeren: 73% cameragebied versus 32% Kromme Elleboog;
- overige rondhangende personen: 70% versus 40%;
- hinderlijk aanspreken of aanraken door (dronken) personen: 63% versus 18% en/of jongeren: 44% versus 9%;

- gebruik van drugs (of het ruiken van drugsgebruik) op straat: 61% versus 35% en/of in horecagelegenheden: 42% versus 14%;
- rommel op straat: 81% versus 46%;
- bekladding van muren of gebouwen: 35% versus 14%.

Het meenemen van glazen of flessen uit horecagelegenheden en bekladding van muren of gebouwen wordt binnen het cameragebied meer gezien door de jongere groep dan door de oudere groep.

Figuur 3.2 Voorvallen die men de afgelopen 12 maanden heeft gezien tijdens het uitgaan, in %

* Significant verschil tussen cameragebied en Kromme Elleboog, $p < 0,05$.

** Significant verschil tussen ≤ 25 jaar en > 25 jaar, $p < 0,05$.

Zelf hinder ondervonden

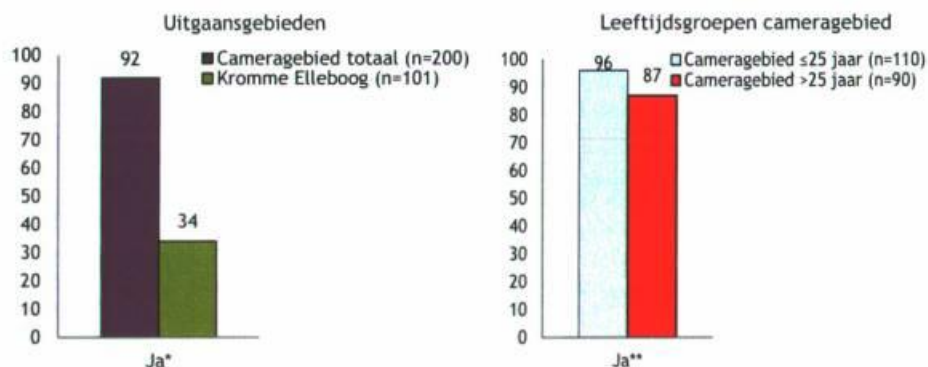
De bezoekers van het cameragebied geven vaker aan persoonlijk hinder te hebben ondervonden van één of meerdere voorvallen dan de bezoekers van de Kromme Elleboog; 74% versus 40%. In beide gebieden hebben de bezoekers met name hinder ondervonden van: het hinderlijk aanspreken of aanraken door dronken personen (33% versus 11%) en rommel op straat. De bezoekers van het cameragebied zeggen vaker hinder te hebben ondervonden van dronken mensen op straat (26%) dan de bezoekers van de Kromme Elleboog (9%).

Indien we uitgaan van alle geënquêteerde bezoekers dan heeft 33% van de bezoekers van het cameragebied persoonlijk hinder ondervonden van het hinderlijk aanspreken of aanraken door dronken personen, terwijl dit met 11% van de bezoekers van de Kromme Elleboog beduidend lager ligt. Ook van de andere voorvallen hebben de bezoekers van het cameragebied vaker persoonlijk hinder ondervonden dan de bezoekers van de Kromme Elleboog: hinderlijk aanspreken of aanraken door jongeren (24% versus 3%); hinderlijk aanspreken of aanraken door andere personen (14% versus 4%); dronken mensen op straat (26% versus 8%).

Agressie of geweld gezien

Bijna alle bezoekers van het cameragebied (92%) hebben in de afgelopen 12 maanden tijdens het uitgaan één of meerdere vormen van agressie of geweld gezien (figuur 3.3). Voor de bezoekers van de Kromme Elleboog ligt dit met 34% beduidend lager. In beide gebieden zeggen de bezoekers dat het dan met name gaat om verbale agressie op straat (74% versus 24%) en in uitgaansgelegenheden (61% versus 19%). Door de bezoekers van het cameragebied worden daarnaast nog andere vormen van agressie en geweld genoemd, die ook door de bezoekers van de Kromme Elleboog worden genoemd maar in mindere mate. Het gaat hierbij om: vernieling of vandalisme (44% versus 9%); geweldsdelicten in uitgaansgelegenheden (44% versus 5%); en bedreiging (36% versus 2%).

Figuur 3.3 Bezoekers die in afgelopen 12 maanden agressie of geweld hebben gezien tijdens het uitgaan, in %

* Significant verschil tussen cameragebied en Kromme Elleboog, $p < 0,05$.

** Significant verschil tussen ≤ 25 jaar en > 25 jaar, $p < 0,05$.

Uit nadere analyses blijkt dat de jongere groep vaker agressie en geweld ziet tijdens het uitgaan in het cameragebied. Bij deze groep gaat het om 96%, terwijl dit voor 87%

van de oudere bezoekers geldt. Naast een verschil naar leeftijd is in dit gebied eveneens sprake van een verschil naar geslacht. Vrouwen hebben hier minder vaak agressie of geweld gezien dan mannen: 31% tegenover 47%.

Zelf hinder ondervonden

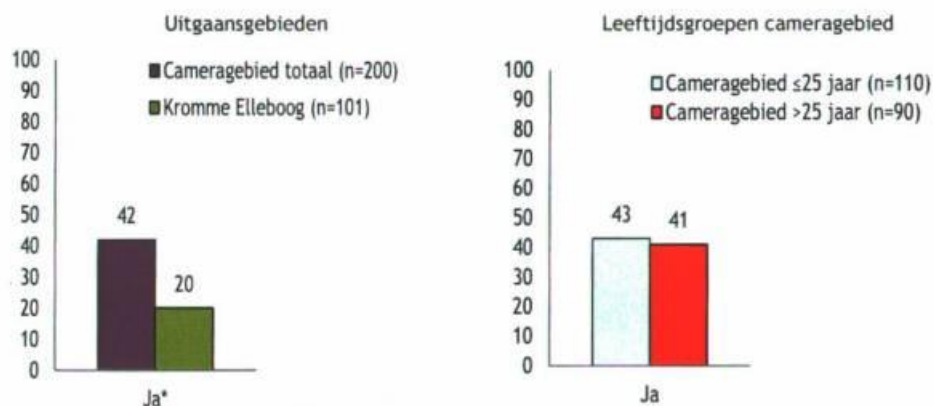
Van de 183 bezoekers van het cameragebied die wel eens agressie of geweld hebben gezien tijdens het uitgaan, heeft 54% hiervan persoonlijk hinder ondervonden. In de Kromme Elleboog geldt dat voor 35% (van de 34). Het gaat met name om: vernieling of vandalisme (55% cameragebied versus 56% Kromme Elleboog); geweldsdelicten op straat (51% versus 40%); en verbale agressie op straat (45% versus 42%). In het cameragebied noemen de bezoekers ook nog: bedreiging (52%); geweldsdelicten in uitgaansgelegenheden (56%); en verbale agressie in uitgaansgelegenheden (49%).

Als we uitgaan van alle geënquêteerde bezoekers dan heeft 74% van de bezoekers van het cameragebied persoonlijk hinder ondervonden van verbale agressie op straat, terwijl dit voor 24% van de bezoekers van de Kromme Elleboog geldt. Voor geweldsdelicten op straat liggen deze percentages op respectievelijk 29% en 4%. Verder geldt dat 30% versus 6% persoonlijk hinder heeft ondervonden van verbale agressie in horecagelegenheden.

Overige misdrijven gezien

Ook voor overige misdrijven geldt dat deze vaker door bezoekers van het cameragebied worden gezien. Van hen heeft 42% dit in de afgelopen 12 maanden gezien tijdens het uitgaan (figuur 3.4). In de Kromme Elleboog is dit beduidend minder, hier gaat het om 20%. In het cameragebied heeft 25% van alle geënquêteerde bezoekers fietsendiefstal gezien tijdens het uitgaan, in de Kromme Elleboog geldt dat voor 11% van alle geënquêteerde bezoekers. Voor het zien van handel in drugs op straat liggen deze percentages op respectievelijk 22% en 9% en voor handel in drugs in horecagelegenheden op 16% en 4%.

Figuur 3.4 Bezoekers die in afgelopen 12 maanden overige misdrijven hebben gezien tijdens het uitgaan, in %

* Significant verschil tussen cameragebied en Kromme Elleboog, $p < 0,05$.

Zelf hinder ondervonden

De 84 bezoekers van het cameragebied die wel eens overige misdrijven hebben gezien tijdens het uitgaan, hebben daarvan vaker persoonlijk hinder ondervonden dan de 20 bezoekers van de Kromme Elleboog. In het cameragebied gaat het om 70%, terwijl het in de Kromme Elleboog 41% bedraagt. In beide gebieden is het voornamelijk fietsendiefstal waarvan men persoonlijk hinder heeft ondervonden: 67% in het cameragebied versus 46% in de Kromme Elleboog. Uitgaande van alle respondenten liggen deze percentages op respectievelijk 18% van de bezoekers van het cameragebied (200) en 5% van de bezoekers van de Kromme Elleboog (101).

3.3 Slachtofferschap

We hebben op twee verschillende manieren gevraagd naar slachtofferschap tijdens het uitgaan in de afgelopen 12 maanden. Ten eerste is gevraagd of de respondent wel eens persoonlijk slachtoffer is geweest van voorvallen van agressie, geweld of vandalisme. Daarnaast hebben we gevraagd of er in de afgelopen 12 maanden wel eens voorwerpen van de respondent zijn gestolen tijdens het uitgaan.

Agressie en geweld

Geen van de geënquêteerde bezoekers van de Kromme Elleboog is in de afgelopen 12 maanden slachtoffer geweest van een voorval van agressie, geweld of vandalisme. In het cameragebied is dit wel het geval; hier is 13% slachtoffer geweest. In het onderzoek in 2006 gaf 48% van de bezoekers van het cameragebied aan slachtoffer van agressie of geweld te zijn geweest (Bieleman e.a. 2006).³

De bezoekers van het cameragebied zeggen met name slachtoffer te zijn geweest van verbale agressie, gemiddeld drie keer in de afgelopen 12 maanden. Het aantal keer dat iemand is uitgescholden of verbaal bedreigd loopt uiteen van één keer tot 12 keer. De overige vormen van agressie, geweld of vandalisme komen beduidend minder vaak voor: fysieke agressie (gemiddeld één keer); vandalisme (gemiddeld één keer); geslagen of gestoken met een voorwerp (gemiddeld minder dan één keer); en met een vuurwapen bedreigd of beschoten (gemiddeld minder dan één keer).

Diefstal

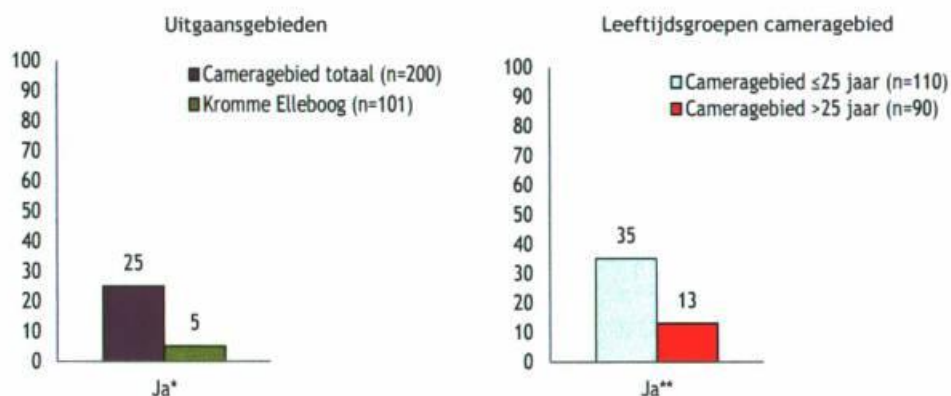
Van een kwart (25%) van de bezoekers van het cameragebied is in de afgelopen 12 maanden tijdens het uitgaan een voorwerp gestolen (figuur 3.5). Ook hier geldt dat de bezoekers van de Kromme Elleboog hiervan met 5% in mindere mate slachtoffer zijn geweest. In het onderzoek in 2006 gaf 36% van de bezoekers van het cameragebied aan dat tijdens het uitgaan wel eens een voorwerp van hen is gestolen (Bieleman e.a. 2006).³

Binnen het cameragebied is de jongere groep vaker slachtoffer van diefstal dan de oudere groep. Bij de jongere groep gaat het om 35%, terwijl het bij de oudere groep

³ Bieleman, B., M. Hoorn, A. Kruize (2006). *Uitgaan van Veiligheid. Ervaringen van avondbezoekers in Gronings cameragebied*. St. INTRAVAL, Groningen-Rotterdam.

ouder om 13% gaat. Daarnaast blijkt dat in dit gebied de bezoekers die meer dan gemiddeld drinken vaker slachtoffer zijn van diefstal dan de bezoekers die minder dan gemiddeld drinken. Hierbij dient wel te worden opgemerkt dat de groep die meer dan gemiddeld drinkt ook vaker uitgaat en derhalve een grotere kans heeft slachtoffer te worden.

Figuur 3.5 Bezoekers waarvan in de afgelopen 12 maanden een voorwerp is gestolen tijdens het uitgaan, in %

* Significant verschil tussen cameragebied en Kromme Elleboog, $p < 0,05$.

** Significant verschil tussen ≤ 25 jaar en > 25 jaar, $p < 0,05$.

Bij alle vijf bezoekers van de Kromme Elleboog waarvan in de afgelopen 12 maanden iets is gestolen gaat het om hun fiets. Bij de bezoekers van het cameragebied (n=50) gaat het naast het stelen van hun fiets (48%), ook om het stelen van hun jas (50%) en in mindere mate hun mobiele telefoon (12%). Op de vraag of ze aangifte hebben gedaan van de diefstal reageert 20% van de bezoekers van het cameragebied en 40% van de Kromme Elleboog bevestigend.

4. TOEZICHT

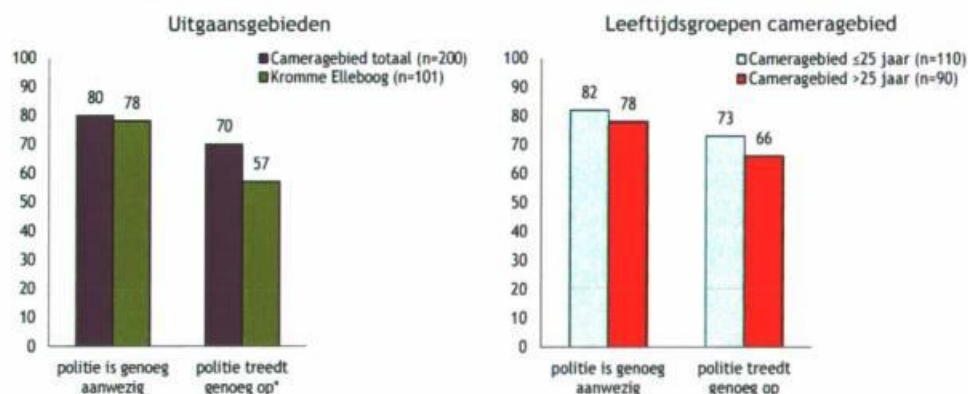
In dit hoofdstuk besteden we aandacht aan het toezicht in de uitgaansgebieden. In de eerste en de tweede paragraaf gaan we in op de aanwezigheid en het optreden van de politie (paragraaf 4.1) en portiers (paragraaf 4.2) tijdens het uitgaan. Tot slot komt in paragraaf drie het cameratoezicht aan de orde.

4.1 Politie

De bezoekers van beide gebieden vinden in het algemeen dat er voldoende politie aanwezig is in het gebied (figuur 4.1). In het cameragebied heeft 80% deze mening en in de Kromme Elleboog 78%. Overigens geeft 34% van de bezoekers van de Kromme Elleboog aan dat volgens hen geen politie in het gebied aanwezig is tijdens het uitgaan, terwijl dit in het cameragebied met 2% veel lager is.

Tevens is gevraagd of men van mening is dat de politie (veel) te weinig, genoeg of (veel) te veel optreedt tegen overtredingen. In het cameragebied geeft 70% van alle ondervraagde bezoekers aan dat zij het optreden van de politie voldoende vinden, in de Kromme Elleboog ligt dat met 56% lager. Daarnaast zegt in het cameragebied 15% aan niet te weten of de politie (veel) te weinig, genoeg of (veel) te veel optreedt tegen overtredingen. In de Kromme Elleboog ligt dit met 37% beduidend hoger.

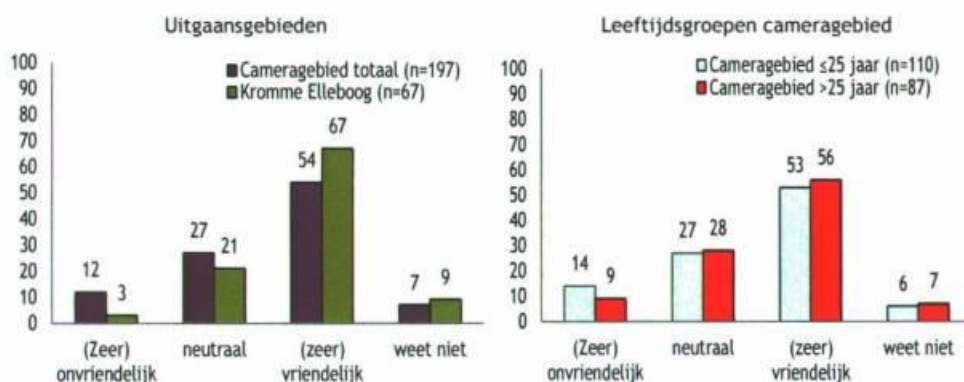
Figuur 4.1 Bezoekers die vinden dat de politie genoeg aanwezig is en genoeg optreedt, in %

* Significant verschil tussen cameragebied en Kromme Elleboog, $p < 0,05$.

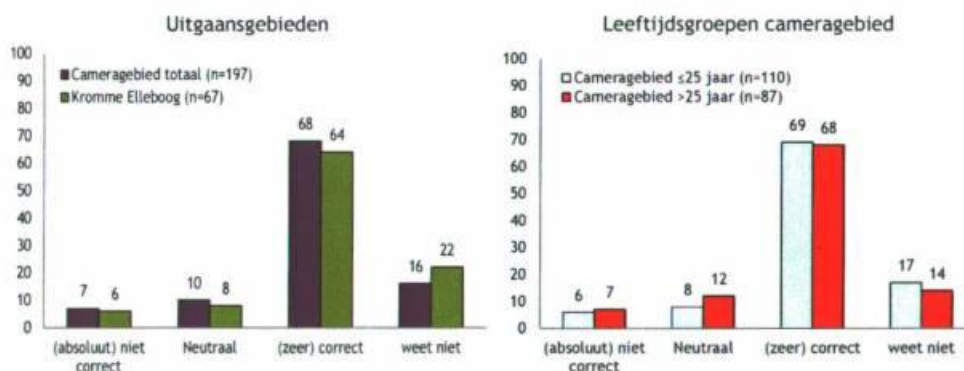
Meer dan de helft (54%) van de bezoekers van het cameragebied vindt de houding van de politie (zeer) vriendelijk, in de Kromme Elleboog geldt dit voor twee derde (67%) (figuur 4.2). Het percentage bezoekers dat de houding van de politie (zeer) onvriendelijk vindt, ligt op respectievelijk 12% in het cameragebied en 3% in de Kromme Elleboog.

Figuur 4.2 Bezoekers die de houding van de politie tijdens het uitgaan (zeer) onvriendelijk of (zeer) vriendelijk vinden, in %

In beide gebieden vindt het merendeel van de bezoekers het optreden van de politie tijdens het uitgaan (zeer) correct; 68% van de bezoekers van het cameragebied en 64% van de Kromme Elleboog (figuur 4.3). Zij vinden dat de politie passend reageert, pas ingrijpt indien nodig, de situaties goed inschat en meestal kortdaad en professioneel handelt.

Figuur 4.3 Bezoekers die het optreden van de politie tijdens het uitgaan (zeer) correct of (absoluut) niet correct vinden, in %

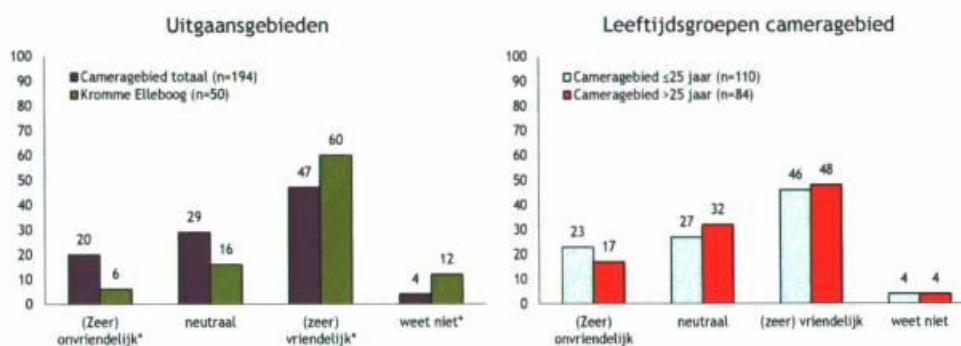
De 12 personen uit het cameragebied en de vier uit de Kromme Elleboog die het optreden van de politie niet correct vinden, zeggen dit met name omdat zij vinden dat de politie harder moet optreden, scherper moet zijn of te veel zwart-wit denkt.

4.2 Portiers

Van de ondervraagde bezoekers van het cameragebied vindt 81% dat er voldoende portiers aanwezig zijn, terwijl 7% van mening is dat er (veel) te veel portiers in het gebied zijn. Deze percentages verschillen significant met die van de Kromme Elleboog: daar zegt 69% van de ondervraagde bezoekers dat er genoeg portiers zijn en 1% dat er (veel) te veel zijn. Overigens geeft de helft (50%) van de bezoekers van de Kromme Elleboog aan dat er in dat gebied geen portiers aanwezig zijn, in het cameragebied ligt dit met 3% beduidend lager.

De bezoekers van het cameragebied zeggen vaker dat zij de houding van de portiers (zeer) onvriendelijk vinden: 20% in het cameragebied tegenover 6% in de Kromme Elleboog (figuur 4.4). Ook het percentage dat de houding van de portiers (zeer) vriendelijk vindt verschilt tussen de gebieden. In het cameragebied gaat het om 47%, terwijl het in de Kromme Elleboog met 60% hoger ligt.

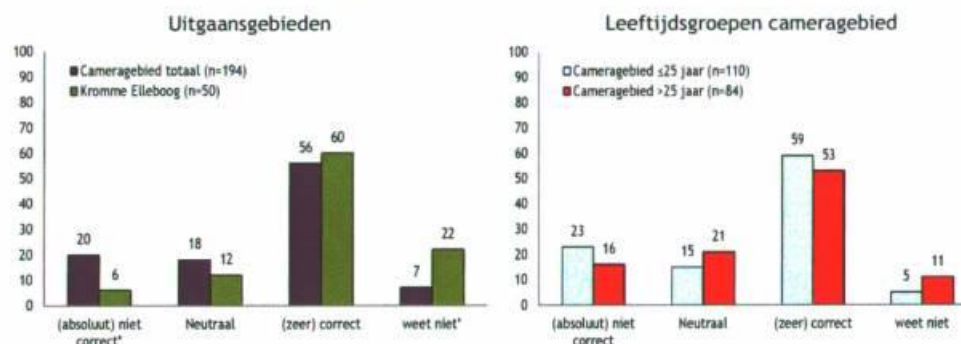
Figuur 4.4 Bezoekers die de houding van de portiers (zeer) onvriendelijk of (zeer) vriendelijk vinden, in %

* Significant verschil tussen cameragebied en Kromme Elleboog, $p < 0,05$.

In beide gebieden geeft het merendeel aan het optreden van de portiers in het algemeen (zeer) correct te vinden: 56% in het cameragebied en 60% in de Kromme Elleboog (figuur 4.5). Van de bezoekers van het cameragebied vindt 20% het optreden van de portiers (absoluut) niet correct, in de Kromme Elleboog ligt dit met 6% beduidend lager.

Figuur 4.5 Respondenten die het optreden van de portiers correct of niet correct vinden, in %

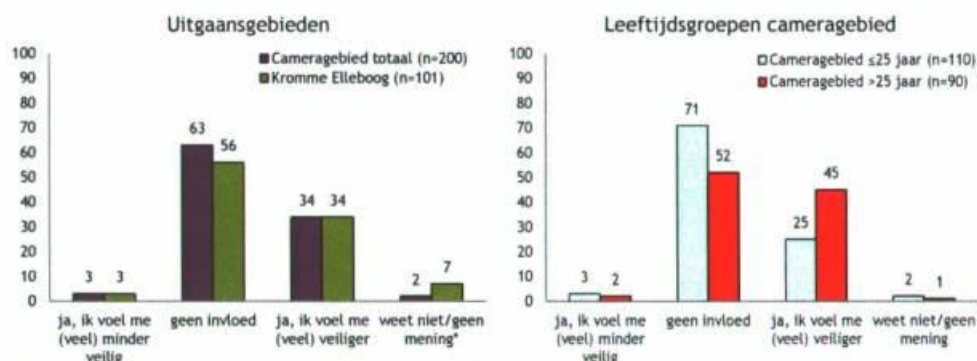
* Significant verschil tussen cameragebied en Kromme Elleboog, $p < 0,05$.

De bezoekers van het cameragebied die het optreden van de portiers (zeer) correct vinden, vinden dit met name omdat de portiers goed inspelen op de situatie. In de Kromme Elleboog geven de bezoekers aan dat het correcte optreden van de portiers zich uit door hun goede gastheerschap, vriendelijkheid en geduld. Als niet correct optreden worden in beide gebieden vooral te agressief, selectief en inconsequent zijn, genoemd.

4.3 Cameratoezicht

In beide gebieden zegt het merendeel van de bezoekers dat cameratoezicht geen invloed heeft op hun (on)veiligheidsbeleving. In het cameragebied gaat het om 63% en in de Kromme Elleboog om 56% (tabel 4.6). Voor beide gebieden geldt dat een derde (34%) zich veiliger voelt door cameratoezicht.

Figuur 4.6 Invloed van cameratoezicht veiligheidsbeleving tijdens het uitgaan, in %

* Significant verschil tussen cameragebied en Kromme Elleboog, $p < 0,05$.

Ook op de vraag of men negatief of positief is over cameratoezicht antwoorden de bezoekers van beide gebieden ongeveer hetzelfde. Zo zegt 77% van de bezoekers van het cameragebied en 73% van de bezoekers van de Kromme Elleboog dat zij (zeer) positief staan tegenover cameratoezicht, terwijl respectievelijk 5% en 10% hier negatief tegenover staat.

Twee derde (66%) van de bezoekers van het cameragebied is op de hoogte van het cameratoezicht in dit gebied. Uit nadere analyses blijkt dat de jongere groep minder op de hoogte is van het cameratoezicht dan de oudere groep: 50% versus 84%.

Tot slot is aan bezoekers van beide gebieden gevraagd of men vindt of er ook in de Kromme Elleboog camera's geplaatst moeten worden. Van de bezoekers van de Kromme Elleboog vindt 39% dat daar camera's moeten worden geplaatst. In het cameragebied ligt dit met 54% van de bezoekers van het cameragebied beduidend hoger.

5. MAATREGELLEN

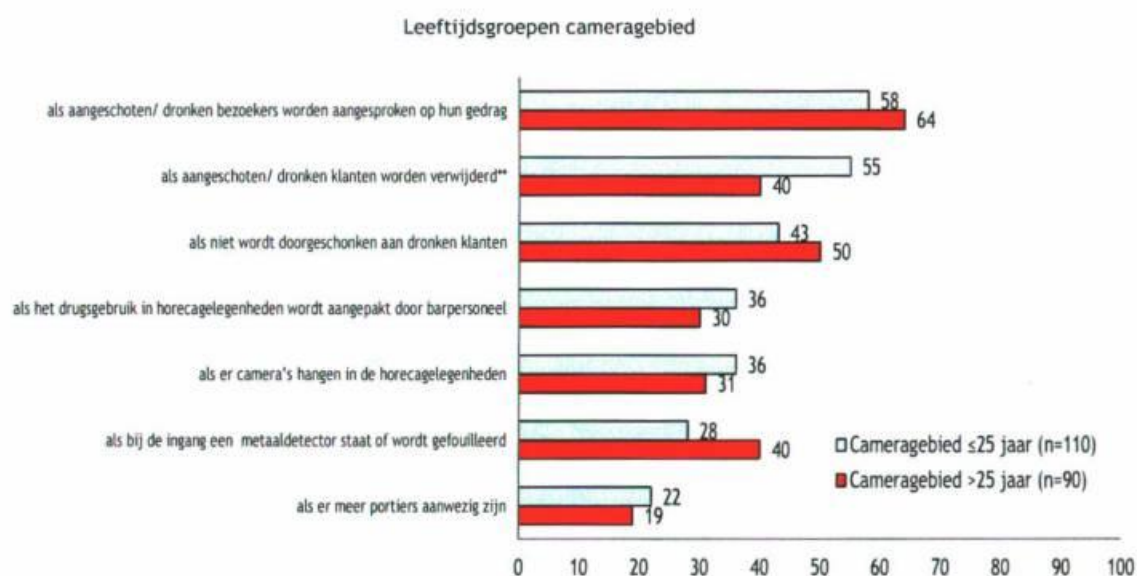
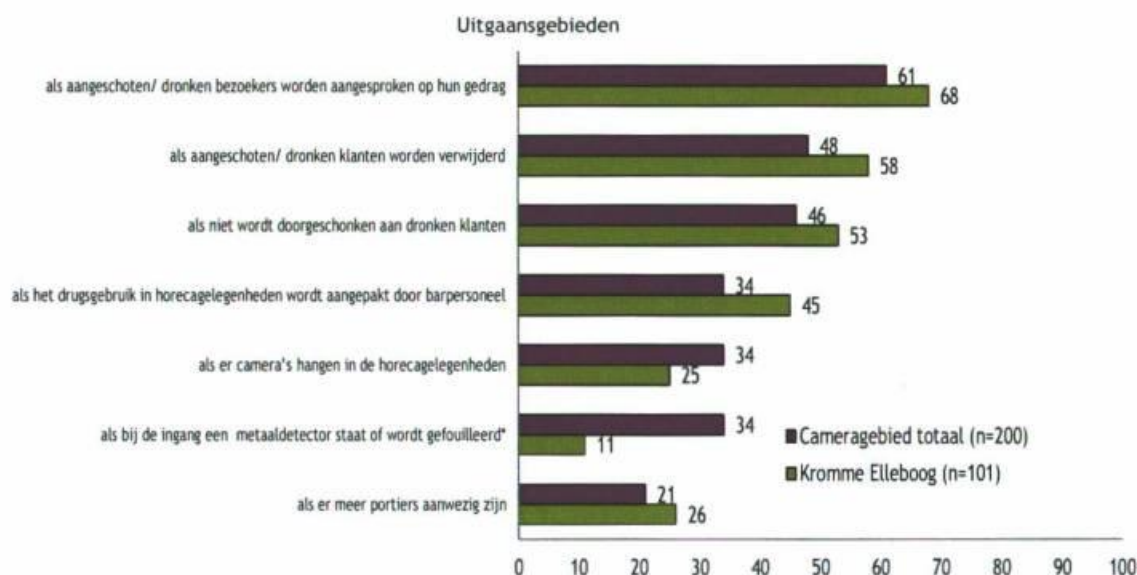
Aan het einde van de enquête zijn aan de respondenten maatregelen voorgelegd waardoor men zich veiliger zou kunnen voelen tijdens het uitgaan. Gevraagd is aan te geven hoe waarschijnlijk het is dat men zich hierdoor inderdaad veiliger zou voelen. In de eerste paragraaf gaan we in op maatregelen die door de horeca kunnen worden genomen, terwijl we in de tweede paragraaf maatregelen van de politie behandelen. In de derde paragraaf besteden we aandacht aan overige maatregelen en maatregelen die de bezoekers zelf nemen.

5.1 Horeca

Uit figuur 5.1 blijkt dat men zich in beide gebieden waarschijnlijk veiliger zou voelen als het barpersoneel maatregelen treft bij dronken c.q. aangeschoten klanten. Zo geeft 61% van de bezoekers van het cameragebied en 68% van de bezoekers van de Kromme Elleboog aan dat zij zich waarschijnlijker veiliger voelen als aangeschoten c.q. dronken klanten worden aangesproken op hun gedrag, terwijl respectievelijk 48% en 58% zich veiliger gaat voelen als aangeschoten c.q. dronken klanten worden verwijderd uit de horecagelegenheid. Bij deze laatste maatregel bestaat binnen het cameragebied een significant verschil tussen de leeftijdsgroepen. De jongere groep geeft vaker aan dat ze zich hierdoor veiliger zouden gaan voelen dan de oudere groep: 58% versus 48%.

De bezoekers van het cameragebied denken vaker dan de bezoekers van de Kromme Elleboog dat ze zich (zeer) waarschijnlijk veiliger gaan voelen als bij de ingang van een horecagelegenheid een metaaldetector staat of dat er wordt gefouilleerd; 34% versus 11%. Een vijfde (21%) van de bezoekers van het cameragebied en een kwart (26%) van de bezoekers van de Kromme Elleboog zouden zich veiliger voelen tijdens het uitgaan als er meer portiers aanwezig zijn.

Figuur 5.1 Maatregelen in horecagelegenheden waardoor bezoekers zich (zeer) waarschijnlijk veiliger zouden voelen tijdens het uitgaan, in %

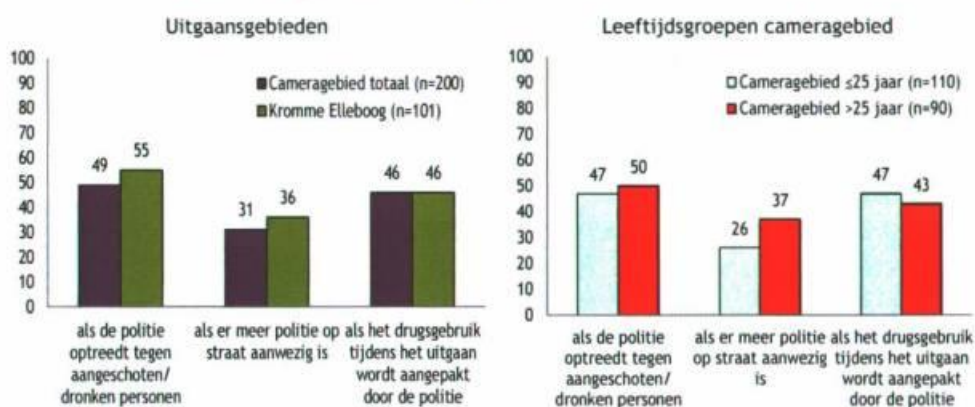
* Significant verschil tussen cameragebied en Kromme Elleboog, $p < 0,05$.

** Significant verschil tussen ≤ 25 jaar en > 25 jaar, $p < 0,05$.

5.2 Politie

Evenals bij het optreden door het horecapersoneel zegt een groot deel van de bezoekers van beide gebieden dat ze zich waarschijnlijk veiliger gaan voelen als de politie optreedt tegen dronken c.q. aangeschoten personen. In het cameragebied geldt dit voor 49% en in de Kromme Elleboog voor 55% (figuur 5.2). Daarnaast denkt in beide gebieden 46% dat zij zich veiliger voelen als de politie het drugsgebruik tijdens het uitgaan tegengaat.

Figuur 5.2 Maatregelen van politie waardoor bezoekers zich (zeer) waarschijnlijk veiliger zouden voelen tijdens het uitgaan, in %

5.3 Overig

Volgens 42% van de bezoekers van het cameragebied en 37% van de bezoekers van de Kromme Elleboog gaan ze zich veiliger voelen als er meer straatverlichting is. Verder heeft 34% van de bezoekers van het cameragebied en 29% van de bezoekers van de Kromme Elleboog zelf ideeën over de manier waarop de veiligheid tijdens het uitgaan kan worden vergroot. Ideeën die worden genoemd zijn onder meer: uitgaanspubliek voorlichten over drank- en drugsgebruik, maar ook over het belang van sociale controle; meer cameratoezicht/toezicht beter aanduiden; meer politie; en aanpak van de politie veranderen in de zin van sneller en harder handelen.

De bezoekers is tevens gevraagd of ze nu zelf al maatregelen nemen om zich veiliger te voelen tijdens het uitgaan. Het blijkt dat 67% van de bezoekers van het cameragebied dit niet doet, in de Kromme Elleboog ligt dit met 71% op ongeveer hetzelfde niveau. In beide gebieden nemen vrouwen vaker maatregelen dan mannen. In het cameragebied gaat het om 26% van de mannen en 48% van de vrouwen, in de Kromme Elleboog liggen deze percentages op respectievelijk 20% en 46%.

In beide gebieden zeggen degenen die maatregelen treffen met name dat ze altijd met een groep uitgaan. Door de bezoekers van het cameragebied wordt daarnaast aangegeven dat ze bepaalde plekken of personen mijden. Overigens geeft geen enkele van de ondervraagde bezoekers in het cameragebied en de Kromme Elleboog aan dat ze een wapen bij zich hebben als ze uitgaan.

6. SAMENVATTING EN CONCLUSIES

In dit laatste hoofdstuk bespreken we puntsgewijs de belangrijkste resultaten van het onderzoek naar de veiligheidsbeleving van het uitgaanspubliek in Groningen. Om de veiligheidsbeleving van het uitgaanspubliek in kaart te brengen hebben we eind 2015 301 enquêtes afgenomen die een goede dwarsdoorsnede vormen van het uitgaanspubliek in de Groningse binnenstad, bestaande uit de straten van het cameragebied en het gebied Kromme Elleboog.

Naast de twee uitgaansgebieden vergelijken we binnen het cameragebied twee leeftijdsgroepen met elkaar, namelijk: de jongere groep bestaande uit jongeren van 25 jaar en jonger en de oudere groep van ouder dan 25 jaar. Tot slot gaan we daar waar mogelijk in op de ontwikkelingen in de afgelopen jaren.

6.1 Uitgaan

Allereerst hebben we bezoekers van beide uitgaansgebieden gevraagd naar hun uitgaansgedrag. Daarbij is onder meer gevraagd naar de uitgaansfrequentie en het alcohol- en middelengebruik tijdens het uitgaan. We zijn daarnaast ingegaan op het toelatingsbeleid van horecagelegenheden.

Vergelijking gebieden

- In beide gebieden bestaat het uitgaanspubliek voor een groot deel uit mannen, komt het overgrote deel uit de stad, gaat het merendeel minder dan één keer per week uit en gebruikt een beperkt deel drugs.
- Ook zijn er verschillen tussen beide gebieden. Zo zijn bezoekers in het cameragebied jonger, drinken ze meer en gaan ze meer op zaterdagavond uit.
- Verder geven de bezoekers van het cameragebied vaker aan dat in dat gebied wel eens bezoekers worden geweigerd in horecagelegenheden.
- De voornaamste redenen voor het weigeren van klanten komen wel overeen in beide gebieden: klant is aangeschoten/dronken; klant gedraagt zich agressief; klant is te jong; en klant draagt geen geschikte kleding. De laatste drie redenen komen volgens de bezoekers vaker in het cameragebied voor.

Vergelijking leeftijdsgroepen

- Voor beide leeftijdsgroepen in het cameragebied is zaterdag een populaire uitgaansavond. De jongere groep is echter vaker op woensdag- en donderdagavond in het cameragebied te vinden dan de oudere groep. Deze laatste groep gaat daarentegen weer vaker op vrijdag uit.
- De jongere groep gaat ook vaker uit; 32% van de jongere groep gaat gemiddeld meer dan één keer per week uit tegenover 13% van de oudere groep.

- Tot slot gaat de jongere groep vaker met een grote groep van hetzelfde geslacht uit dan de oudere groep; 16% versus 2%.

Ontwikkelingen

- In vergelijking met het vorige onderzoek naar veilig uitgaan in Groningen in 2006 zijn jongeren onder de 18 jaar gedurende de uitgaansuren in veel mindere mate aanwezig in het cameragebied. Deze ontwikkeling wordt bevestigd door de politie en enkele horecaondernemers die we hebben gesproken. Waar deze groep zich dan wel bevindt is onbekend. Een mogelijke verklaring voor de afwezigheid van jongeren onder de 18 jaar in het uitgaansgebied is de wijziging van de leeftijdsgrens voor de verkoop van alcohol van 16 naar 18 jaar. Veel horecagelegenheden hebben naar aanleiding van deze wijziging de toegangsleeftijd verhoogd naar 18 jaar.
- Een andere ontwikkeling is dat de uitgaansfrequentie ten opzichte van het onderzoek in 2006 is gedaald. Mogelijk wordt deze daling in de uitgaansfrequentie veroorzaakt door de economische ontwikkelingen en de komst van de prestatiebeurs voor studenten.

6.2 Veiligheid

Ook hebben we gevraagd of men zich wel eens onveilig voelt tijdens het uitgaan en zo ja, waarom waar en wanneer. Daarnaast hebben we vragen gesteld over het zien van voorvallen zoals dronken mensen op straat, het meenemen van glazen en flessen uit horecagelegenheden en hinderlijk aanspreken en aanraken door dronken personen en over het zien van agressie en geweld en overige misdrijven.

Vergelijking gebieden

- De bezoekers van het cameragebied geven vaker aan zich wel eens onveilig te voelen tijdens het uitgaan dan de bezoekers van de Kromme Elleboog: 17% versus 3%. Dit komt mogelijk doordat zij vaker vormen van agressie of geweld of overige misdrijven zien tijdens het uitgaan. Ook ondervinden zij hiervan vaker persoonlijk hinder en/of zijn zij hiervan vaker slachtoffer. Uit nadere analyses komt namelijk naar voren dat bezoekers die zelf hinder ondervinden van agressie of geweld of hiervan slachtoffer zijn zich vaker onveilig voelen.
- Ook de politie geeft aan dat er meer incidenten plaatsvinden in het cameragebied. Het Openbare Orde Team (OOT) richt zich dan ook met name op dit gebied en komt veel minder in de Kromme Elleboog.
- De voornaamste redenen voor de onveiligheidsgevoelens komen wel overeen, namelijk: (groepen) mensen die rondlopen en zich agressief gedragen en de aanwezigheid van (veel) dronken mensen op straat. Dit laatste wordt in beide gebieden genoemd als voorval dat men in de afgelopen 12 maanden het meest heeft gezien tijdens het uitgaan.
- Ook het moment waarop men zich met name onveilig voelt is in beide gebieden gelijk, namelijk aan het einde van de uitgaansavond. Hierbij dient te worden

opgemerkt dat de horecagelegenheden in het cameragebied in het algemeen later sluiten dan die in de Kromme Elleboog.

Vergelijking leeftijdsgroepen

- Binnen het cameragebied is er sprake van een verschil naar leeftijd. Zo geeft 22% van de jongere groep aan zich wel eens onveilig te voelen tijdens het uitgaan tegenover 11% van de oudere groep.
- Ook hier geldt weer dat dit voor jongeren mogelijk komt door het vaker zien van agressie en geweld tijdens het uitgaan. Tevens geven zij vaker aan dat ze slachtoffer zijn van diefstal.

Ontwikkelingen

- Het aantal personen dat zich wel eens onveilig voelt tijdens het uitgaan is de afgelopen jaren behoorlijk gedaald. In 2006 gaf 28% aan zich wel eens onveilig te voelen tijdens het uitgaan in het cameragebied. Dat is beduidend meer dan de 17% in de huidige meting eind 2015.
- De daling in de onveiligheidsgevoelens komt waarschijnlijk onder andere doordat het uitgaanspubliek nu ouder is en voor een groter deel uit mannen bestaat. Het zijn namelijk met name jongeren en vrouwen die zich onveilig voelen tijdens het uitgaan.
- Een andere ontwikkeling die kan samenhangen met de daling van de onveiligheidsgevoelens is de aanzienlijke daling van het slachtofferschap. In de huidige meting zegt 13% van de bezoekers van het cameragebied in de afgelopen 12 maanden wel eens slachtoffer te zijn geweest van agressie, geweld of vandalisme, terwijl dit in de vorige meting in 2006 nog 48% bedroeg.
- Ook het percentage bezoekers van het cameragebied van wie tijdens het uitgaan een voorwerp, zoals jas, tas, telefoon en fiets, is gestolen is gedaald van 36% in 2006 naar 25% in de huidige meting eind 2015.

6.3 Toezicht

We hebben de bezoekers tevens gevraagd naar hun mening over de aanwezigheid en het optreden van politie en portiers in de uitgaansgebieden. Daarnaast hebben we enkele vragen gesteld over cameratoezicht.

Vergelijking gebieden

- De bezoekers van beide gebieden vinden in het algemeen dat er voldoende politie aanwezig is, dat de politie (zeer) correct optreedt en dat de houding van de politie (zeer) vriendelijk is.
- In beide gebieden geeft het merendeel van de bezoekers aan dat zij het optreden van de portiers in het algemeen (zeer) correct vinden. Wel vinden de bezoekers van het cameragebied de houding van de portiers onvriendelijker dan de bezoekers van de Kromme Elleboog.

- De meeste bezoekers zeggen dat cameratoezicht weinig invloed heeft op hun veiligheidsbeleving. Men is wel positief over cameratoezicht.
- Opvallend is dat een minderheid van de bezoekers van de Kromme Elleboog aangeeft dat in dit gebied cameratoezicht moet komen, terwijl een meerderheid van de bezoekers van het cameragebied dat vindt. Een mogelijke verklaring is dat de bezoekers van het cameragebied vaker slachtoffer zijn.

6.4 Maatregelen

Aan het einde van de vragenlijst hebben we de respondenten maatregelen voorgelegd waardoor men zich nog veiliger zou kunnen voelen tijdens het uitgaan. Het gaat hierbij om maatregelen die zowel door de horeca als door de politie kunnen worden genomen.

Vergelijking gebieden

- In beide gebieden geven de bezoekers aan dat ze zich met name veiliger gaan voelen als de horeca en/of de politie maatregelen treft ten aanzien van dronken c.q. aangeschoten bezoekers, zoals het aanspreken op hun gedrag en het verwijderen uit de horecagelegenheid. Ze zeggen met name hiervan persoonlijk hinder te ondervinden. Om de bezoekers zich nog veiliger te laten voelen kunnen met name op dit gebied maatregelen worden genomen.
- Ook inzake drugsgebruik kunnen volgens de bezoekers maatregelen worden getroffen. Zo zegt in beide gebieden 46% dat zij zich veiliger zouden voelen als de politie het drugsgebruik tijdens het uitgaan tegengaat.
- De bezoekers van het cameragebied voelen zich in het algemeen onveiliger dan de bezoekers van de Kromme Elleboog. Ook zien zij vaker voorvallen of misdrijven en ondervinden zij hiervan vaker persoonlijk hinder. Maatregelen kunnen dan ook het beste met voorrang in dit gebied plaatsvinden.

Ontwikkelingen

- Het treffen van maatregelen door de bezoekers zelf om zich veiliger te voelen tijdens het uitgaan is niet of nauwelijks veranderd. Zowel in de huidige meting als in de meting in 2006 geeft het merendeel van de bezoekers aan dat zij geen maatregelen treffen.
- Ook de maatregelen die men wel treft zijn niet veranderd. In beide metingen geven de bezoekers voornamelijk aan dat zij met meerdere personen uitgaan om zich veiliger te voelen.
- Uit de huidige meting blijkt dat de bezoekers vinden dat de politie maatregelen zou moeten nemen om het drugsgebruik tijdens het uitgaan tegen te gaan. Dit is in de vorige meting niet naar voren gekomen. Overigens lijkt het drugsgebruik te zijn toegenomen onder het uitgaanspubliek in het cameragebied, deze toename is echter niet significant.

COLOFON

© St. INTRAVAL

Postadres

Postbus 1781
9701 BT Groningen
E-mail info@intraval.nl

www.intraval.nl

Kantoor Groningen:	Kantoor Rotterdam:
St. Jansstraat 2C	Goudsesingel 68
Telefoon 050 - 313 40 52	Telefoon 010 - 425 92 12
Fax 050 - 312 75 26	Fax 010 - 476 83 76

Januari 2016

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of anderszins, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

TEKST	A. Kruize, M. Sijtsma, B. Bieleman
OPDRACHTGEVER	Gemeente Groningen
OPMAAK	M. Haaljer
OMSLAG	E. Cusiel
DRUK	Copy-Copy Groningen

ISBN 978 90 8874 216 3

INTRAVAL
Onderzoek en Advies